

5. Στίχοι 100 - 161 (από μετάφραση)

5.1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ανάπτυξης και σύντομης απάντησης)

- Μετά τον πρόλογο ακολουθεί η είσοδος του χορού, η *πάροδος*.
 - Με ποια διάταξη και από ποιο σημείο εισέρχονταν τα μέλη του χορού στην ορχήστρα¹⁴;
 - Από πόσα μέλη αποτελείται και ποια είναι η ενδυμασία τους;
 - Ποιος είναι ο χώρος, όπου στέκεται ή κινείται ο χορός κατά τη διάρκεια του δράματος;
- Να δώσετε ένα γενικό τίτλο που να συνοψίζει το περιεχόμενο της *παρόδου*.
- Πόσα επιμέρους θέματα (θεματικά κέντρα) διακρίνετε στο κείμενο της *παρόδου*; Να τα σημειώσετε επιγραμματικά¹⁵.
- Με ποιες προσφωνήσεις χαιρετά ο χορός τον ήλιο που ανατέλλει και ποια συναισθήματά του εκφράζει;
- Με ποιο λογοτεχνικό σχήμα παρουσιάζεται η επίθεση των Αργείων κατά της Θήβας και ποια χαρακτηριστικά αποδίδονται ιδιαίτερα στον Πολυνείκη μέσα απ' αυτό; Να το αναλύσετε και να σημειώσετε: α) χαρακτηριστικά και προθέσεις που αποδίδονται στους επιτιθέμενους και β) αρετές των αμυνομένων.
- Ποια στάση τηρεί ο χορός ως προς το θάνατο του Ετεοκλή και του Πολυνείκη σύμφωνα με όσα αναφέρει στην *πάροδο* για το γεγονός αυτό;
- Ποιος λόγος προκάλεσε την επέμβαση του Δία κατά των επιτιθεμένων εναντίον της Θήβας;
- Να αναφέρετε σύντομα τα σχετικά με την επιχείρηση των *Ἐπτά ἐπὶ Θήβας*. Από πού μας είναι γνωστή και ποια κατάληξη είχε; Να κάνετε ιδιαίτερη αναφορά στη δράση του Ετεοκλή και του Πολυνείκη.

¹⁴ Βλ. εισαγωγή διδακτικού βιβλίου, σ. 22 και Αν. Στέφος (1988), σ. 93.

¹⁵ α) Προσφώνηση του ήλιου. β) Ο Πολυνείκης με στρατό εναντίον της Θήβας. γ) Ο Δίας κεραυνοβολεί τους υβριστές. δ) Η φυγή των Αργείων και ο αμοιβαίος φόνος των αδελφών. ε) Χαιρετισμός και ύμνος προς τη Νίκη. στ) Είσοδος του Κρέοντα.

9. Να συγκρίνετε την εικόνα του αετού και του δράκου (110-126) με την αντίστοιχη που χρησιμοποιεί ο Όμηρος στην *Ιλιάδα* (Μ 200-210) και να αναφέρετε την παράδοση που συνδέει τους Θηβαίους με τη μορφή του δράκου¹⁶.
10. Με ποιες εορταστικές εκδηλώσεις καλεί ο χορός τους Θηβαίους να γιορτάσουν τη νίκη τους;
11. Ο θεατής μπορεί, κατά τη γνώμη σας, να συμμεριστεί τα συναισθήματα χαράς του χορού; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας¹⁷.
12. Να συγκρίνετε την *παρόδο* με τον *πρόλογο* και να επισημάνετε κοινά σημεία και διαφορές (στη μορφή, το περιεχόμενο, το ύφος, την ατμόσφαιρα κ.λπ.).
13. Ποιες πληροφορίες μας δίνει ο χορός στο τέλος της *παρόδου* για τον Κρέοντα και τις αποφάσεις του; Ποιες υπόνοιες δημιουργούνται στο κοινό γι' αυτά που θα ακολουθήσουν¹⁸;

¹⁶ Ομήρου *Ιλιάδα*, Μ 200-210.

Οι Τρώες πολιορκούν το στρατόπεδο των Αχαιών στην παραλία της Τροίας:

«..... σημάδι ξάφνου βλέπουν,
 έναν αϊτό ψηλοπετάμενο, ξερβιά μεριά απ' τ' ασκέρι,
 κι εκράτα αιματωπό στα νύχια του θεριακωμένο φίδι,
 που ζούσε ακόμα και σπαρτάριζε και πάλευε αντρειωμένα·
 κι ως το κρατούσε, αναδιπλώνοντας τον δάγκασε στο στήθος,
 πλάι στο λαιμό, και αντός το πέταξε, τον πόνου αφανισμένος,
 και απά στη γη να πέσει το άφηγε, καταμεσός στ' ασκέρι,
 κι έπειτα πέταξε κλαγγάζοντας μες τις πνοές του ανέμου.
 Κι οι Τρώες ανατρίχιασαν βλέποντας το πλουμιστό το φίδι
 πεσμένο εκεί, του βροντοσκούταρου του Δία τρανό σημάδι».

¹⁷ Δεν μπορεί να συμμεριστεί τη χαρά, γιατί έχει παρακολουθήσει τη σύγκρουση της Αντιγόνης με την Ισμήνη στον πρόλογο, γνωρίζει τη διαταγή του Κρέοντα και αγωνιά για την τύχη της ηρωίδας. Όλα αυτά ο χορός τα αγνοεί. Πρβλ. στ. 155-162.

¹⁸ «Στο τέλος ο προΐδεασμός των θεατών για την ύβρη του Κρέοντα προετοιμάζεται έμμεσα και αριστοτεχνικά. Ο εξάρχων του χορού, με το μεγαλοπρεπή ρυθμό των αναπαίστων, προαναγγέλλει στους στίχους 155-161 την άφιξη του Κρέοντα και δίνει χαρακτηριστικά στοιχεία -όνομα, αξίωμα, συνθήκες με τις οποίες ανέλαβε την εξουσία, χρόνο ανόδου στο θρόνο, αιτία παρόδου του χορού, σύσταση, ηλικία και τρόπο πρόσκλησης- υποβοηθώντας έτσι την επιβλητική παρουσία του νικητή στρατηγού και προετοιμάζοντας την προβολή της φυσιογνωμίας του» (Αν. Στέφος (1988), σ. 95). Ο χορός με την παρατήρησή του, ότι «το μυαλό του (Κρέοντα) πελάγωσε», αφήνει υπόνοιες ότι ο λόγος της συγκέντρωσης δεν είναι ευχάριστος ή ακόμη ότι ο Κρέων δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στο αξίωμα και στις υποχρεώσεις που ανέλαβε.

5.2. Ερμηνευτική ερώτηση κλειστού τύπου

1. Να βάλετε σε κύκλο τις σωστές απαντήσεις.

Στους στίχους 100 - 161 ο χορός:

α) Υποβαθμίζει την πράξη του Πολυνείκη.

β) Αποδίδει την τύχη των Αργείων στην κακή οργάνωση της εκστρατείας τους.

γ) Δε γνωρίζει τη διαταγή του Κρέοντα για την απαγόρευση της ταφής του Πολυνείκη.

δ) Πιστεύει ότι ο Δίας τήρησε ουδέτερη στάση στη διαμάχη Αργείων - Θηβαίων.

6. Στίχοι 162 - 279 (από μετάφραση)

6.1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις ανοικτού τύπου (ανάπτυξης και σύντομης απάντησης)

1. Να χωρίσετε τους στίχους 162-279 σε δυο θεματικές ενότητες και να δώσετε έναν τίτλο για καθεμιά.
2. Από ποιο σημείο βγαίνει ο Κρέων στη σκηνή; Να περιγράψετε την εξωτερική του εμφάνιση.
3. Ποια εντύπωση προκαλεί, κατά τη γνώμη σας, η όλη παρουσία του Κρέοντα στο χορό και στους θεατές;
4. Να χωρίσετε το λόγο του Κρέοντα (162-210) σε ενότητες και να αποδώσετε επιγραμματικά το περιεχόμενο της καθεμιάς.
5. Ποιες επισημάνσεις κάνει ο Κρέων στην αρχή του λόγου του και πού αποβλέπει¹⁹;
6. Ποιες αρετές του ηγέτη τονίζει ιδιαίτερα στις προγραμματικές του δηλώσεις ο Κρέοντας;²⁰
7. Ποια αξία θεωρεί σπουδαιότερη απ' όλες για τους πολίτες ο Κρέων και πώς τη δικαιολογεί;
8. Ποιες είναι οι αποφάσεις του Κρέοντα για τα δυο νεκρά αδέρφια και με ποια επιχειρήματα τις στηρίζει;
9. Ποια είναι η πρώτη εντύπωση που δημιουργείται στο θεατή ακούγοντας το λόγο του Κρέοντα;
10. Συμφωνεί ο χορός και επιδοκιμάζει τις αποφάσεις του Κρέοντα ή όχι; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
11. α) Από ποιο σημείο του θεάτρου εισέρχεται ο φύλακας στη σκηνή;
β) Ποια αίσθηση προκαλεί στους θεατές η παρουσία του στη σκηνή;
γ) Να σχηματίσετε το χαρακτήρα του, όπως προκύπτει από το κείμενο.

¹⁹ Επισημαίνει: α) Τη νομιμοφροσύνη του χορού απέναντι στον Οιδίποδα και στα παιδιά του και β) το νόμιμο τρόπο με τον οποίο ανέλαβε την εξουσία ο ίδιος. Αποβλέπει: α) Να κερδίσει την υποστήριξη του χορού επαινώντας την αφοσίωσή του στο θρόνο και β) να υποδείξει έμμεσα ότι αναμένει κι αυτός την ίδια αφοσίωση από το χορό, μιας και ανέλαβε την εξουσία με απολύτως νόμιμο τρόπο.

²⁰ Βλέπε σχόλια διδακτικού βιβλίου, σ. 149.

13. Ο Κρέων φαίνεται να αγανακτεί με το φύλακα (στ. 244). Να εξηγήσετε γιατί.
14. Γιατί ο φύλακας διστάζει να ανακοινώσει την είδηση που έφερε για τον Κρέοντα;
15. Ποιες λεπτομέρειες σχετικά με την ταφή του Πολυνείκη θεωρεί ο φύλακας αναγκαίο να αναφέρει στον Κρέοντα; Να τις σημειώσετε επιγραμματικά και να εξηγήσετε τι κυρίως θέλει να επιτύχει με τη μακροσκελή του αφήγηση.
16. Ποια σημασία έχει για το κύρος του Κρέοντα ως αρχηγού της πόλης η είδηση της ταφής του Πολυνείκη και πώς τη δέχεται ο ίδιος;
17. Να σκιαγραφήσετε την προσωπικότητα του Κρέοντα με βάση τα στοιχεία του κειμένου.
18. Ποια γνώμη εκφράζει ο χορός για την πράξη της ταφής που ανακοίνωσε πριν από λίγο ο φύλακας;

6.2. Ερμηνευτική ερώτηση συνδυασμού κλειστού και ανοικτού τύπου

1. Α. Να δηλώσετε αν το περιεχόμενο των προτάσεων είναι σωστό ή λανθασμένο, βάζοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο.

Ο φύλακας:

	Σωστό	Λάθος
α) Παρουσιάζεται στον Κρέοντα ευχαριστημένος.	☐	☐
β) Έρχεται με την ελπίδα ότι δε θα τιμωρηθεί από τον Κρέοντα.	☐	☐
γ) Είδε το δράστη της ταφής.	☐	☐
δ) Περιγράφει τη φιλονικία των φρουρών.	☐	☐
ε) Υποστηρίζει ότι όλες οι ενέργειες των φυλάκων για τη γνωστοποίηση του γεγονότος ήταν αυθόρμητες.	☐	☐

- B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή μιας σωστής πρότασης με βάση το κείμενο.